

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-10-13

Diarienummer N609-3857/23

Handläggare: Amanda Andersson,

Eveline Nirinthana Kent

E-post: amanda.2.andersson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om att socialtjänsten regelbundet närvarar på föräldramöten i förskolan och skolan

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden avstyrker motionen och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2023-10-13, som sitt yttrande.

Sammanfattning

Under de senaste åren har falska rykten och desinformation spridits om socialtjänstens verksamhet på sociala medier. Detta riskerar att barn och föräldrar inte vågar kontakta socialtjänsten för hjälp och stöd. För att motverka spridningen av desinformation framgår det av motionen att en tydlig rutin för att socialtjänsten regelbundet närvarar på föräldramöten bör tas fram. Detta för att minska risken att barn inte får det stöd som de behöver och är berättigade till, samt att möjliggöra för socialtjänsten att ge rätt information om sitt arbete och uppdrag.

Förvaltningen bedömer att motionen från Jessica Blixt (D) och Mariette Höij Risberg (D) bör avstyrkas. Motivering till bedömningen ligger bland annat i att en omfattande rutin riskerar att skapa en oönskad inskränkning i rektors ansvar. Rektor har enligt skollagen det övergripande ansvaret för att besluta om skolans inre organisation, vilket innebär att det ansvar och arbetsuppgifter som rektorn har enligt skollagen inte får inskränkas av huvudmannen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

En samordning avseende socialtjänstens regelbundna närvaro på föräldramöten, kan innebära en initial kostnad för att organisera och finansiera personalresurser, organisation och administration. För att effektivt implementera socialtjänstens deltagande på föräldramöten behövs tid och resurser för att skapa och etablera rutiner och processer. Detta inkluderar utformning av riktlinjer för hur möten ska genomföras, utbildning av skolpersonal och socialarbetares ansvar och roller, samt administrativa förberedelser för att säkerställa en smidig integration. För att upprätthålla en effektiv närvaro på föräldramöten, måste det finnas tid och resurser avsatta för kommunikation och samordning. Det kan exempelvis innebära regelbundna möten mellan skolpersonal och personal från socialtjänsten för att utvärdera och anpassa insatser.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

För att främja en gemensam och stödjande miljö för elever och vårdnadshavare kan socialtjänstens närvaro finnas som stöd med fokus på gruppnivå. Detta möjliggör ökad förståelse för olika familjeutmaningar och främjar gemenskap. När socialtjänsten regelbundet närvarar på föräldramöten öppnar detta möjligheter till en rad positiva effekter som gynnar elever i olika åldersgrupper. Genom att aktivt stödja vårdnadshavare och uppmuntra till en öppen kommunikation mellan vårdnadshavare, skolan och socialtjänsten, skapas en miljö där barnens utbildning och välbefinnande står i centrum. Enligt barnkonventionen är denna inriktning i full överensstämmelse, där barns rättigheter och välbefinnande betonas som högsta prioritet. Perspektivet riktar sig mot att främja barnets bästa, vilket inte bara omfattar individnivå, utan även omfattar en bredare påverkan på samhället som helhet.

Föräldramöten som inkluderar socialtjänstens närvaro, ger en möjlighet att främja mångfald på så sätt att vårdnadshavare, oavsett deras kulturella eller socioekonomiska bakgrund, har rätt att känna till socialtjänstens stöd och service. Detta kan öka föräldrars delaktighet i sina barns utbildning. När socialtjänsten är närvarande kan de erbjuda stöd och information och anpassa sina insatser för att tillgodose olika behov, vilket främjar en inkluderande miljö. Detta säkerställer att ingen förälder hamnar utanför på grund av kulturella eller socioekonomiska skillnader, vilket kan vara positivt för barnets lärandeprocess.

Denna öppenhet mellan skolan, vårdnadshavare och socialtjänsten möjliggör en grundlig diskussion om barnets behov och hur det kan tillgodoses. Alla parter kan dela sina synpunkter, bekymmer och förväntningar, vilket ger möjlighet att komma fram till beslut som är i barnets bästa intresse, vilket är i enlighet med kapitel 3 i FN:s Barnkonvention.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 4 december 2023.

Bilagor

1. Motion av Jessica Blixt (D) och Mariette Höij Risberg (D) om att socialtjänsten regelbundet närvarar på föräldramöten i förskolan och skolan.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt motion om att socialtjänsten regelbundet närvarar på föräldramöten i förskolan och skolan på remiss till grundskolenämnden. Svar ska lämnas till kommunstyrelsen senast den 31 januari 2024.

Beskrivning av ärendet

I varje kommun har socialtjänsten i uppgift att stödja och hjälpa utsatta grupper i samhället, samt verka för att barn och unga växer upp under trygga förhållanden. Detta görs bland annat genom att erbjuda stöd för barn och unga, men även stöd till familjen i form av familjerådgivning och föräldrastöd.

I motionen föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att ge berörda nämnder i uppdrag att samordna och möjliggöra en tydlig rutin för att socialtjänsten med regelbundenhet närvarar på föräldramöten i förskolan och skolan.

Desinformation om socialtjänsten

I sociala medier sprids falska rykten om att socialtjänsten omhändertar barn från föräldrar utan giltiga skäl. Under 2022 demonstrerade runt 400 personer i Göteborg mot socialtjänsten och lagen om vård av unga (LVU), som handlar om att myndigheter har rätt att tvångsomhänderta barn och unga som riskerar att fara illa. Den desinformation som spridits om socialtjänsten riskerar att drabba barn och föräldrar som inte vågar ta kontakt och därmed inte får den hjälp de behöver.

Sedan desinformationen tog fart, har Socialstyrelsen fått ett regeringsuppdrag att arbeta aktivt mot desinformation. Bland annat har man tagit fram information på olika språk som stöd till socialtjänsten vid möten med kommuninvånare. Detta för att de ska kunna nå ut till kommuninvånare med fakta och rätt information för att minska ryktesspridning om socialtjänstens uppdrag.

Samverkan mellan socialtjänst och skola

Samverkan mellan olika verksamheter och aktörer kan bidra till att skolsituationen fungerar bra för elever, trots svårigheter och utmaningar de stöter på utanför skoltiden. För att stötta elever i utsatta situationer i god tid behövs en god samordning och välfungerande arbete mellan skolan och andra aktörer. Förskolor och skolor är skyldiga enligt lag att anmäla om det finns misstanke om att barnen far illa eller riskerar att fara illa.

Redan idag bjuds socialtjänsten in som gäster genom frivilliga insatser på föräldramöten genom tematiska föräldramöten, där socialtjänstens gruppleddare inom föräldraskapsstödsprogrammet håller i pass om föräldraskap.

I Göteborgs Stads handlingsplan för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen förekommer en arbetsinsats om att öka socialförvaltningarnas kontinuerliga närvaro och arbete vid skolor med särskilda behov för att minska risken att barn och elever rekryteras till gängkriminalitet. Enligt handlingsplanen ska socialförvaltningen vara kontinuerligt närvarande på de skolor som utifrån socioekonomiska faktorer bedömts ha särskilda behov. Detta ska primärt ske under skoldagen, vilket inkluderar fritidsverksamhet. Socialförvaltningens närvaro ska kompletteras och vara en integrerad del av pågående arbete så som skola, socialtjänst, polis och fritids i samverkan (SSPF).

Rektorns ansvar

Rektorn har enligt skollagen (2010:800) och Läroplanen 2.8 ansvar att leda och samordna det pedagogiska arbetet på förskolan och skolan. Rektorn ska benämnas rektor, och andra benämningar får inte användas, och enligt Skollagen får rektorns ledningsansvar inte delas mellan flera personer. Rektorn har även mandat att besluta om skolans inre organisation och resursfördelning, samt fatta de beslut och utöva det ansvar som framgår av skollagstiftningen och andra författningar. Detta innebär att det ansvar och arbetsuppgifter som rektorn har enligt skollagen inte kan inskränkas av huvudmannen i en arbetsbeskrivning eller liknande, och rektorn har enligt lag en självständig ställning genom sitt ledningsansvar och sin beslutanderätt. Huvudmannen är ytterst ansvarig för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen.

Grundskoleförvaltningens referensgrupp, styrning och ledning

Rektorer och enhetschefer måltid, lokalvård och vaktmästeri (MLV), som ingår i avdelningen för styrning- och lednings referensgrupp, har deltagit i dialog om förslaget.

Rektorer ser fördelar med att socialtjänsten deltar på föräldramöten och på flera skolor sker det redan idag. Dock betonas det att rektorer bör äga forumen och ha möjligheten att själva bjuda in de aktörer som bedöms vara relevanta för mötena, samt skolans behov. Det framkommer även att det redan finns samarbeten inom ramen för SSPF, där socialtjänsten får en möjlighet att informera om sitt arbete och uppdrag. Rektorer poängterar även att skolan ansvarar för föräldramöten och bör inte vara en politisk fråga, vilket understryker vikten av att behålla skolans beslutanderätt över mötena.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens sammantagna bedömning om förslaget att socialtjänsten regelbundet närvarar på föräldramöten i skolan bör avstyrkas.

Motiveringen till detta ställningstagande baseras på att en sådan rutin är resurskrävande och riskerar att skapa en oönskad inskränkning i rektorns ansvar. Rektorn har enligt skollagen det övergripande ansvaret för att besluta om skolans inre organisation, vilket innebär att det ansvar och arbetsuppgifter som rektorn har enligt skollagen inte får inskränkas av huvudmannen.

Protokollsutdrag skickas till

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp
Stadsledningskontoret

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Anders Andrén
Avdelningschef Kvalitet, samordning och utveckling